

מדינת ישראל
משרד החינוך
מנהל כא"ב תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה: גמר
מועד הבחינה: חורף תשע"ג, 2013
היקף הבחינה: יחידה אחת
מספר השאלון: 993121

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

הבנה, לשון ומשמעות המילים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

- פרק ראשון: הבנה והבעה - 24 נקודות
פרק שני: אוצר מילים ומשמעים ושם המספר - 52 נקודות
פרק שלישי: תחביר ומערכת הפועל - 24 נקודות
סה"כ = 100 נקודות

ג. כתבו את התשובות בגוף הבחינה במקומות המיועדים לכך.

ד. כתבו בכתב ברור, ציינו סימני פיסוק. קראו את התשובות ותקנו את הדרוש תיקון.

ה. מלאו את הפרטים הבאים:	פרטי מרכז ההשכלה:
מספר נבחן/ת: _____	שם המוסד: _____
שם נבחן/ת: _____	שם היישוב: _____
שם משפחה פרטי	שם מרכז הבחינה: _____
מס ת.ז. <input type="text"/>	

הדבק מדבקת נבחן	הדבק מדבקת שאלון

שם המעריך: _____
ציון הבחינה: _____

בהצלחה!

מי לא רוצה להיות עורך דין / מאת הילה ויסברג

הסטודנטים הישראלים רוצים להיות רואי חשבון, רוקחים, עורכי דין ואדריכלים. אלא שמי שעובר את מסלולי הלימוד המפרכים לא בהכרח מוצא עבודה, ורבים מתקשים להתפרנס בתחום

1. חלומה של האם היהודיה לבן עורך דין התפוצץ בשנים האחרונות בפניה. הסיבה העיקרית היא שמכללות המציעות תואר במשפטים צצו כפטריות אחרי הגשם, ומשם הדרך לאבטלה עם תואר נחשק בכיס הייתה קצרה. שוק עריכת הדין בישראל ידוע כשוק מוצף בעובדים – אך הוא לא היחיד. גם סטודנטים שסיימו את אחד ממסלולי הלימוד המפרכים במקצועות כמו אדריכלות, ראיית חשבון או רוקחות, נוכחים כי השוק מוצף.

2. ההאטה הכלכלית שקיימת לאחרונה גרמה לכך שמעסיקים צמצמו משרות והקשיחו קריטריונים לקבלת עובדים. המעסיקים מעדיפים, למשל, לשכור בוגרים של האוניברסיטה העברית בירושלים או של האוניברסיטה בתל-אביב, כי הן נחשבות ליוקרתיות ולטובות ביותר. מכללות בארץ או מוסדות לימוד גבוהים בחו"ל נחשבים פחות, ולכן בוגריהם נדחקים אל תחתית הרשימה של המבוקשים.

3. מסתבר כי בשנים האחרונות מספר מקבלי הרשיונות לעסוק בראיית חשבון גדל ב-50%. ותחום ראיית החשבון הפך להיות מוצף. ההיצף הזה נובע מהמצב הכלכלי הקשה אך בעיקר מצמיחה מואצת (מגידול) במספר מוסדות הלימוד המלמדים ראיית חשבון ומספר כפול של סטודנטים המבקשים ללמוד מקצוע זה בעשור האחרון. הסובלים העיקריים מתופעה זו הם רואי החשבון המתמחים - הסטאז'רים. אחד מכל חמישה סטודנטים לראיית חשבון עלול להישאר היום ללא מקום התמחות וללא רישיון ולכן ללא אפשרות לעסוק במקצוע.

4. מספר דורשי העבודה הרב מקרב האדריכלים אינו נובע דווקא מעודף במוסדות לימוד. מקורו, בין היתר, מכניסה לענף של בעלי מקצועות קרובים ומשיקים כמו הנדסאים ומעצבים. גם פה תרמה ההאטה הכלכלית את חלקה למצב הקשה: בשנת 2012 ירדה הדרישה לאדריכלים במחצית לעומת שנים קודמות.

5. בעיה נוספת נעוצה בהתמחות של אדריכלים צעירים. מלאי האדריכלים המוסמכים לאמן את המתמחים הוא קטן, ולכן רבים מהמאמנים מנצלים את מתמחיהם ומשלמים להם שכר נמוך במיוחד. "הבנתי שזה 'שוק בשר' שם בחוץ, ולא הייתי מוכן להיכנע לדרישות", סיפר אדריכל שפתח משרד עצמאי מבלי לסיים את הסטאז' ובלי לקבל רישיון עבודה.

6. רוקחות הפכה גם היא למקצוע מוצף בשנים האחרונות. הדבר קרה במידה רבה מכיוון שגדל מספר הרוקחים שלמדו בחוץ לארץ. הרבה רוקחים מהמגזר הערבי, למשל, למדו בירדן, בגרמניה ובמזרח אירופה. הם חוזרים לארץ ועוסקים כאן במקצוע זה. כבר היום הביקוש למשרות רוקחות עולה על ההיצע של מקומות העבודה. הצפי הוא כי בשנים הקרובות השוק יהיה זקוק רק לרבע ממספר הרוקחים הקיימים. אחד הפתרונות לבעיית עודף הרוקחים לומדים בארץ ובחו"ל הוא בחינה אחידה לקבלת רישיון. הבחינה הזאת אמורה לסנן את המועמדים הלא מתאימים ולצמצם בכך את מספר העוסקים בתחום.

7. המסקנה היא שאם לא יינקטו צעדים להקטנת ההצפה של השוק, ימשיכו צעירים בעלי תארים אקדמאיים לחפש עבודה במשך חודשים ארוכים. חלק מהם יאלצו לעבוד במקצוע שאינו בתחום לימודיהם. אחרים יעבדו במקצועם בשכר נמוך ויתקשו "לסגור את החודש".

על פי עיתון "הארץ" (דה-מרקר)

13 בספטמבר 2012

פרק ראשון – הבנה (24 נקודות – לכל שאלה 6 נקודות)

בחרו בשתי שאלות מתוך השאלות 1-3:

1. ציינו שלושה מקצועות שבהם מורגשת בעייה של מציאת תעסוקה.

כתבו לגבי כל אחד מהם סיבה לבעיית התעסוקה בו.

(6 נק')

א. _____

ב. _____

ג. _____

2. בפסקה 1 נאמר: "מכללות המציעות תואר במשפטים צצו כפטריות אחרי הגשם".

(6 נק')

מה הכוונה במשפט זה?

3. מה עלול לקרות לצעירים אקדמאים המחפשים עבודה בשוק מוצף? כתבו שתי

(6 נק')

אפשרויות מפסקה 7.

א. _____

ב. _____

ענו על שתי השאלות הבאות:

4. השלימו:

תחום החיים בו עוסק הטקסט הוא: _____ (6 נק')

מתמטיקה, עיצוב, פרסום, תעסוקה

5. מהי הטענה המרכזית בטקסט ?

(6 נק') _____

(52 נק')

פרק שני – אוצר מילים ומשמעים ושם המספר

ענו על השאלות 6 - 15

(3 נק')

6. המשמעות של "מפרכים" בפסקה 1 היא (סמנו את הנכון):

(א) מפריחים

(ב) קשים

(ג) עובדים

(ד) מפרקים

(3 נק')

7. המשמעות של "משיקים" בפסקה 4 היא (סמנו את הנכון):

(א) משקשקים

(ב) מנשקים

(ג) נוגעים

(ד) שייכים

(3 נק')

8. משמעות המילה "צפיי" בפסקה 6 היא (סמנו את הנכון):

(א) תחזית מזג האוויר

(ב) נקודת תצפית

(ג) ציפוי חיצוני

(ד) השערה לעתיד

9. בפסקה 6 כתוב: "הבחינה האחידה הזאת אמורה לסנן את המועמדים הלא

מתאימים"

במילון "רב מילים" של יעקב שויקה מוסברת המילה "סינן" כך:

סינן פ'

1. העביר חומר דרך מסננת כדי להוציא ממנו חלקיקים לא רצויים.
(כגון קמח)
2. ניקה, טיהר, זיקק, הרחיק חומרים רעילים או פסולת.
3. חסם או הפחית את העוצמה של רעש, צליל או אור
4. מיין, בחר, ברר, מתוך קבוצה את המתאימים ביותר לצרכיו.

לפי המילון החדש "רב מילים" (מאת יעקב שויקה)

א. איזו מן ההגדרות של המלה "סינן" במילון מתאימה למשמעות המילה בטקסט?
(העתיקו את ההגדרה המתאימה) (3 נק')

ב. כתבו שני משפטים ושבצו בהם את המילה "סינן". ציינו ליד כל משפט את מספר הפירוש במילון. (6 נק')

1. _____

2. _____

10. לפניכם שלושה צירופים מתוך הטקסט:

(א) נדחקים אל תחתית הרשימה (פסקה 2) (ב) צמיחה מואצת (פסקה 3)

(ג) צצו כמו פטריות אחר הגשם. (פסקה 1)

שבצו אותם במשפטים הבאים: (3 נק')

1. בשנים האחרונות חלה _____ בדרישה לדירות להשכרה.

2. חנויות אופנה רבות _____ לאחרונה.

3. כל דורשי העבודה שאין בידם תעודות מקצוע _____ בשוק העבודה.

4.

11. לשון ציורית – מטאפורה

בפסקה 1 כתוב: " חלומה של האם היהודייה לבן עורך דין התפוצץ".

הסבירו מדוע הצרוף "חלומה התפוצץ" הוא מטאפורה. (4 נק')

12. נרדפות וניגודי משמעות

א. החליפו את הביטוי המודגש במילה שמשמעותה מנוגדת

"גם פה תרמה ההאטה הכלכלית את חלקה למצב הקשה" (פסקה 4)

(2 נק') _____

ב. החליפו את המילה המודגשת במילה שמשמעותה מנוגדת:

"הסובלים העיקריים מתופעה זו הם רואי החשבון המתמחים..." (פסקה 3)

(2 נק') _____

13. שדה סמנטי

בטקסט מופיעות המילים הבאות: אוניברסיטה, מכללות, מוסדות לימוד גבוהים, בחינה

הן שייכות לשדה הסמנטי הבא: (סמנו) (3 נק')

רמת חיים פסיכולוגיה השכלה פוליטיקה

14. א. דרך התצורה של המילים הבאות היא "הלחם בסיסים".

(4 נק')

פרקו את ההלחמים למרכיביהם.

מחזמר _____

סלק _____

בנקומט _____

קנקל _____

ב. מיינו את השמות הבאים לפי דרכי התצורה בטבלה:

חזרת, מכתש, יומנאי, משפונאי, זנג, גזזת, מרצע, סור

קטל מקצועות	קטלת מחלות	מקטל מכשירים	סיומת אי בעלי מלאכה

15. שם המספר

(8 נק')

א. כתבו את הספרות במשפטים הבאים במילים:

1. מחיר מוצרי המזון עלה ב-2% _____

2. ענינו כבר על 15 שאלות _____

3. אורכו של כביש חוצה ישראל יהיה 324 ק"מ _____

4. המאמר פורסם ב- 13/9/2012 _____

פרק ג' – תחביר ומערכת הפועל (24 נק', לכל שאלה 6 נק')

בפרק זה שמונה שאלות. ארבע שאלות (16 – 19) מתחום התחביר וארבע שאלות (20 – 23) מתחום הפועל.

ענו על ארבע שאלות. תוכלו לבחור מתחום התחביר או מתחום הפועל או משניהם, כרצונכם.

תחביר

16. שוק עריכת הדין בישראל הוצף בעובדים, אך רבים לומדים משפטים

- א. זהו את סוגו של המשפט (סמנו את הנכון): (3 נק')
פשוט,	מאוּחה (מחובר),	מורכב
- ב. אם המשפט מחובר, תחמו את איבריו; אם המשפט מורכב, ציינו את הפסוקית. (3 נק')

17. צעירים ימשיכו לחפש עבודה, אם תימשך הצפת השוק.

- א. זהו את סוגו של המשפט (סמנו את הנכון): (3 נק')
פשוט	מאוּחה (מחובר)	מורכב
- ב. אם המשפט מחובר, תחמו את איבריו; אם המשפט מורכב, ציינו את הפסוקית. (3 נק')

18. צעירים בעלי תארים אקדמאיים יעבדו במקצועם בשכר נמוך.

- א. זהו את סוגו של המשפט (סמנו את הנכון): (3 נק')
פשוט	מאוּחה	מורכב
- ב. מהו התפקיד של המילה "אקדמאיים"? (סמנו את הנכון)
נשוא	נושא	משלים שם (לוואי)	משלים פועל
- (3 נק')

19. המעסיקים מעדיפים בוגרים של אוניברסיטאות טובות, כי הבוגרים האלה נקלטים במהירות.

- א. זהו את סוגו של המשפט (סמנו את הנכון): (3 נק')
פשוט	מאוּחה (מחובר)	מורכב
- ב. סמנו במשפט משלים פועל ומשלים שם (לוואי). (3 נק')

מערכת הפועל

20. א. כתבו את השורש של כל שם פעולה.

(3 נק')

ב. כתבו פועל בנטייה מאותו השורש (לפי בחירתכם)

(3 נק')

שם הפעולה	השורש	פועל בנטייה
דריכות	ד.ר.כ	דורכים
בְּקוּשׁ	_____	_____
כְּנִיסָה	_____	_____
הִתְחַשְׁבוּת	_____	_____

21. כתבו בטבלה את הבניין ואת הגוף של הפעלים הבאים :

(6 נק')

הפועל	הבניין	הגוף
מְנַצְּלִים	_____	_____
יִמְשִׁיכוּ	_____	_____
נִדְחָקוּ	_____	_____

22. השלימו את החסר :

(6 נק')

מְקִימִים	צורת העבר היא _____
לְמִדְתִּי	צורת העתיד היא _____
תִּסְנֶן	צורת ההווה היא _____
מְבַקְּשִׁים (מבוקשים)	צורת העתיד היא _____
יַעֲבֹדוּ	צורת שם-הפועל היא _____
תִּסְבְּרוּ	צורת העבר היא _____

23. "מסתבר כי בשנים האחרונות..." (פסקה 3): (6 נק') (6 נק')

השורש של הפועל **מסתבר** הוא _____ (2 נק')

הבניין של הפועל **מסתבר** הוא _____ (2 נק')

משמעות הבניין _____ [בחרו מבין האפשרויות הבאות] (2 נק')

גרימת פעולה; הזדדיות; פעולה רגילה; פעולה סבילה

בהצלחה!

